

Når kriserne løber sammen, står de udbyttede og undertrykte over for udfordringen om, hvordan de skal komme videre

Indledning

For fire år siden var det umuligt at forudsige, hvor hurtigt multikrisen, eller sammenløbet af kapitalistiske kriser, ville tage fart. Donald Trump er vendt styrket tilbage til den dominerende imperialismes regering, denne gang med et åbent neofascistisk eller 'rent' postfascistisk kabinet og projekt: Heritage Foundation (en af de ældste og bedst finansierede tænketanke i den amerikanske højrefløj) Project 2025, der er overtaget af det trumpistiske republikanske parti. Det repræsenterer de mest radikale sektorer af den amerikanske kapital – i form af neoliberal libertarisme og foragt for institutionerne i det længstlevende borgerlige demokrati: nominelt Big Tech, kryptofinansiering, venturekapital og fossilindustrien, hvortil kommer den nu mere lukrative våbenindustri.

I betragtning af dybden og voldsomheden af de foranstaltninger, den allerede gennemfører på nationalt og internationalt plan, er den amerikanske regering under Trump-Musk ved at blive en 'bombe' af maksimal intensivering af alle de kriser i 'multikrisen', som vi påpeger i dette dokument. Det er et vendepunkt, der indleder en ny fase i verden, der bliver endnu mere turbulent, farlig og uforudsigelig. Trump 2.0 søger at bekæmpe den relative tilbagegang i den amerikanske dominans i de seneste årtier ved at projicere et ekspansionistisk, rekoloniserende, plyndrende og annekterende overherredømme på globalt plan – et overherredømme, der vil bringe USA tilbage til den situation af dominans uden konkurrenter, som landet befandt sig i umiddelbart efter Anden Verdenskrig. Dette umulige mål er den indenlandske og internationale betydning af MAGA.

Trump er i sin anden embedsperiode langt mere aktivt skadelig for amerikanske arbejdere og borgere, for geopolitikken, den globale økonomi og den internationale magtbalance end hans første regering. Alle er hans fjender: først og fremmest Kina, FN og dermed alle institutioner i den globale orden fra de sidste 80 år, samt BRICS og enhver suveræn regering, der står i vejen for ham. For ikke at nævne de amerikanske borgerligt-demokratiske institutioner, som han agter at påtvinge en hidtil uset forandring.

Med en overbevisende valgsejr, kontrol over Kongressen og Højesteret, et ministerium bestående af høje og ukvalificerede, men loyale milliardærer, mener Trump det alvorligt, når han truer med at generobre Panamakanalen, besætte Grønland og annektere Canada, samt har en udtrykkelig plan om at feje Gaza væk og eksportere dens indbyggere til Egypten og Jordan, støtte Israels kolonisering af Vestbredden, efter at have påtvunget den modvillige, men fuldstændig underdanige Netanyahu den nylige våbenhvile. Hans regering gennemfører allerede ydmygende og mediedrevne deportationer (latinamerikanske og indiske indvandrerarbejdere, der betegnes som banditter, ankommer i lænker til deres hjemlande).

Den globale leder af klimabenægterne, Trump 2.0, har annonceret totale incitamenter til udforskning og udnyttelse af fossile brændstoffer ("*Drill, baby, drill!*"), har allerede ødelagt EPA (det amerikanske miljøagentur) og beordret aflysning af finansieringen af alle programmer, hvor USA samarbejdede om økologiske beskyttelsesprojekter i udlandet. Disse nye imperialistiske fraktioner ved magten afviser endda 'grøn kapitalisme', fordi de frygter konkurrencen fra Kina, der er dominerende inden for alternative teknologier til fossile brændstoffer (vind, sol og elektrisk transport). Kunstig intelligens, som de satser på som den hurtigste måde at overhale kineserne på, kræver gigantiske energiressourcer og kontrol over mineralressourcer.

For at sætte 'Amerika først' har de nyfascister, der nu støttes af væsentlige sektorer af den amerikanske kapital, brug for klimabenægtelse, absolut foragt for de frygtelige trusler, som den økologiske katastrofe udgør for livet for hundreder af millioner af uskyldige mennesker, ligesom de har brug for had til dem, der er anderledes, til dem, der gør modstand, til kvinder, til LGBTQIA+. De har brug for den virile-misogynistiske forherligelse af magt som et middel til at vinde respekt, ønsket om at underkue Kina, Rusland, Europa og hele verden. Men først og fremmest har de brug for at besejre fagforeningerne, studenterbevægelsen, lokalsamfundene, feministiske bevægelser, sorte og indfødte folks bevægelser, pro-demokratiske NGO'er og endda den kritiske amerikanske erhvervspresse.

Det trumpistiske projekt udtrykker også behovet for, at de fraktioner af den imperialistiske kapital, som han repræsenterer, for enhver pris – selv på bekostning af afviklingen af den amerikanske stat og afskaffelsen af alle rester af social og ligestillingspolitik – forhindrer den demografiske transformation af USA til en race-, politisk, seksuelt og religiøst mangfoldig nation og den deraf følgende politiske trussel mod den politiske og økonomiske elite af hvide protestanter, som dette indebærer. Som analytikere fra Black Lives Matter påpeger, er dette en strategisk reaktion på faren for, at den amerikanske befolkning ikke længere vil være et flertal af hvide, protestantisk eller angelsaksisk, ligesom Californien ikke længere er (herunder latinoer, afroamerikanere, blandede racer, asiater og indfødte folk).

Trumps sejr har stimuleret højreekstreme bevægelser i kapitalistiske centre og perifere eller semi-perifere lande. De mennesker, der er mest direkte truet af den dominerende imperialism under Trump, er befolkningerne i Mellemøsten, begyndende med palæstinenserne. Den nye amerikanske regering er nu sammen med den folkemorderiske Netanyahu-regering ved at blive fortroppen for den globale højrefløj med fuld støtte til det zionistiske statsprojekt. Israel fører en massiv terrorkampagne i en asymmetrisk krig, som er et kvalitativt spring i den 75 år lange krig med apartheid, kolonisering og etnisk udrensning. Det første mål er at udrydde det palæstinensiske folk gennem dehumanisering af palæstinensere og en herrefolks-logik. Men i det ene land efter det andet bliver flygtninge og migranter, miljøaktivister, aktivister for solidaritet med Palæstina og andre udsat for repressive foranstaltninger, der vedtages af højreorienterede (og andre) regeringer, formelt rettet mod påståede 'terroristiske', 'kriminelle' og 'antisemitiske' trusler.

Trump 2.0-administrationen sigter også mod at isolere Iran yderligere og angribe det sammen med Israel – en af forklaringerne på USA's forsøg på at adskille Kina fra Rusland og indgå separate aftaler med Modis Indien, kort sagt at splitte det nuværende skrøbelige BRICS. I Mellemøsten kan neutraliseringen af Putin, så han ikke blander sig i området til gengæld for en pro-russisk fred i krigen i Ukraine, betyde et nyt og blodigere kapitel i den amerikansk-israelske ekspansionistiske krig mod Iran.

I Vesteuropa havde Trumps indflydelse, trusler, told og afpresning allerede presset Macron til at øge de franske militærudgifter til de 5 procent, som USA kræver. Den amerikanske imperialismes trusler mod Grønland er først og fremmest en trussel mod Grønlands befolkning, der er fanget i et net af imperialistisk konkurrence, som de ikke selv har valgt. Men det er også en trussel mod verden, der er truet af den grådige udnyttelse af Grønlands rigdomme og militariseringen af det skrøbelige Arktis. En enkelt ulykke som den i Den Mexicanske Golf i 2010 kunne gøre uoprettelig skade på verdenshavene. På samme måde kan en militær konflikt i Arktis vise sig at være fatal for de globale økosystemer. Udsigterne på kort og mellemlangt sigt er en styrkelse af den generelle oprustning.

Efterhånden som den økonomiske og geopolitiske konkurrence mellem USA og Kina intensiveres under Trump, vil verden blive endnu mere militariseret; den nukleare trussel vil blive stærkere, og konflikter og spændinger vil blive mangedoblet i kølvandet på de modsætninger, der skærpes af det nye imperialistiske projekt. Intet vil ske uden betydelige modsætninger. Hvordan vil de afkoble den amerikanske økonomi fra den kinesiske produktionsmaskine? Hvis den centrale fjende er Kina – spørger New York Times – hvorfor så kæmpe mod dem, der kunne være allierede mod Kina (med henvisning til Indien, Europa og nabolandene Mexico og Canada)? Hvorfor den generelle toldkrig, som vil øge de indenlandske priser? Hvis klimakollaps har potentiale til at udslette en stor del af menneskeheden, hvorfor så fremme det?

Det er kapitalens natur i almindelighed og disse sektorer i særdeleshed: Stillet over for en hidtil uset nedgang i væksten og deres profit- og akkumulationsrater efter 2008, omfavner de den ultraliberale, krigslignende og fascistiske udvej. Stillet over for umuligheden af at forblive forvaltere af et system, der garanterer ekstraordinære profitter for kapitalen på alle fronter, vælger de at passe på deres egne og påtvinge verden deres regler. Et globalt projekt for forandring i denne størrelsesorden og spredning kan ikke gennemføres uden betydelig modstand.

Selvom de udbyttede er berøvet sociale og politiske alternativer fra den revolutionære venstrefløj, vil konflikter fra alle sider blive intensiveret. De militante og sympatisører af Fjerde Internationale må reagere på dette usikre og udfordrende billede af fremtiden med revolutionær forståelse og handling. Kapitalismens multi-dimensionale krise med sine monstre – hvoraf det ene befinder sig i Det Hvide Hus – bringer planeten tættere på sammenbrud og menneskeheden tættere på udryddelse. Vores enorme opgave er at samarbejde om at skabe den nødvendige nødbremse.

I/A En multi-dimensional global krise

Menneskehedens store problemer er mere internationale end nogensinde før. Den kapitalistiske krise er blevet multi-dimensional for det menneskelige samfund og Jorden. Der er en dialektisk sammenhæng mellem de forskellige sfærer, uden hierarkier, mellem (a) miljøkrisen – som i nogle år nu har frembragt stadig mere ekstreme klimatiske fænomener og forkortet fristen for at træffe foranstaltninger til at sikre menneskehedens overlevelse på Jorden, (b) den langvarige økonomiske stagnation og dens opløsende sociale konsekvenser, (c) fremgangen for den ekstreme højrefløj ad den vej, der er banet af demokratier og neoliberale regeringer i krise, (d) intensiveringen af kampen om dominans i det mellemstatslige system mellem USA og Kina; (e) den farlige flerdobling og intensivering af krige.

Krisen i den neoliberale globalisering har indledt en ny fase i kapitalismens historie. En periode, der er kvalitativt forskellig fra den, vi har gennemlevet siden indførelsen af den neoliberale globalisering i slutningen af 1970'erne, og som er særligt mere konfliktfyldt set ud fra klassestridens og staternes indbyrdes kamp i forhold til den periode, der begyndte for 33 år siden med Sovjetunionens sammenbrud og de bureaukratiske regimers fald i Østeuropa.

1.1. Hvad kendetegner den aktuelle multikrise?

Der er to væsentlige forskelle mellem den nuværende situation og sammenløbet af kriser i begyndelsen af det 20. århundrede (katastrofe-perioden 1914-1946). Den mest umiddelbart truende side, som ikke eksisterede for hundrede år siden, er den økologiske krise, der er fremprovokeret af to århundreders rovdrift af kapitalistisk akkumulation.

Baseret på forbrænding af fossile brændstoffer og stigende forbrug af kød og ultraforarbejdede fødevarer forværrer den kapitalistiske økonomi hurtigt klimakrisen, som indskrænker menneskehedens fremtid på planeten. Smeltende poler og gletsjere accelererer havstigningen og vandkrisen. Agroindustrien, minedrift og udvinding af kulbrinter rykker frem (ikke uden modstand) i tropiske skove, der er afgørende for opretholdelsen af planetens klimasystemer og biodiversitet. Virkningerne af klimakrisen vil fortsat manifestere sig voldsomt og ødelægge infrastruktur, landbrugssystemer og levebrød og forårsage massive folkeforflytninger. Intet af dette vil ske uden en eskalering af de sociale konflikter.

Det andet element (som er ganske anderledes end for hundrede år siden) er fraværet af revolutionære alternativer, der har massernes opbakning. Faktisk bliver problemet med manglen på et troværdigt alternativ til kapitalismen i massernes øjne og manglen på en antikapitalistisk kraft eller en række kræfter, der kan lede økonomiske og sociale revolutioner, mere alvorligt i en tid med stadig hurtigere forandringer. Det usikre øjeblik for kapitalismen og dets mellemstatslige system er også et øjeblik med en betydelig politisk og ideologisk opsplitning af de sociale bevægelser og venstrefløjen.

1.2. Kriser forstærker hinanden: krige, social reproduktion og algoritmer.

En multi-dimensional krise er ikke en simpel sum af kriser, men en dialektisk sammenhængende kombination. Hver sfære påvirker og påvirkes af de andre. Forbindelsen mellem krigen i Ukraine (inden konflikten i Palæstina brød ud) og den økonomiske stagnation har forværret den kritiske fødevarer-situation for verdens fattigste, hvor der er over 250 millioner flere sultende mennesker end for ti år siden (2014-2023). Strømmen af mennesker, der er fordrevet af krige, klimaforandringer, fødevarer-krisen og udbredelsen af undertrykkende regimer, er stigende, især blandt de fattigste lande.

Man kan ikke forklare den voksende regionale og internationale militære spænding, den hurtige militarisering af regeringernes retorik og budgetter eller den seneste vækst i våbenindustrien uden at tage højde for denne skærpelse af konkurrencen på de globale markeder, intensiveringen af den neokoloniale udvinding og kampen om strategiske mineraler (hvad enten det er til produktion af elbiler eller den nyeste generation af våben eller til at fodre den digitale økonomi og kunstig intelligens). Ingen region på kloden er uden sin højspændingszone: Mellemøsten, Det Kinesiske Hav og Afrika er gode eksempler på dette. Heller ikke rækken af økocider på de fem kontinenter og i alle have kan forklares uden at kæde dem sammen med denne optrapning af den inter-kapitalistiske og inter-imperialistiske konkurrence, som endnu en gang viser, at våbenøkonomien – især efter Anden Verdenskrig – er et konstituerende og permanent element i imperialismen i alle dens former, geografier og tidsaldre.

Klimaforandringer, udpining af jorden, oligarkiernes tilegnelse af de mest frugtbare områder sammen med faldet i lønmodtagernes andel af nationalindkomsten, de neoliberale staters nedskæringer og forringelse af vigtige tjenesteydelser (sundhed, uddannelse, vand osv.) har skabt en stigning i uligheden mellem individer – men frem for alt en større afstand i adgangen til indkomst, goder og rigdom mellem lande, sociale klasser, samfund og folk, og mellem mænd og kvinder, racialiserede mennesker og andre.

De katastrofale miljømæssige og økonomiske udsigter har fået betydelige borgerlige fraktioner i forskellige lande til at opgive projektet med formelt demokrati som den bedste måde at opnå stigende profitter på. I stigende grad skifter vigtige erhvervssektorer til at støtte autoritære alternativer inden for de liberale demokratier, hvilket resulterer i en styrkelse af højreorienterede

fundamentalistiske bevægelser og fremkomsten af højreekstreme regeringer på alle kontinenter. Der er en splittelse – hvis varighed endnu er uvis – mellem borgerlige fraktioner i de forskellige lande, hvor en del af den herskende klasse vender sig til højreekstremisme, mens en anden del forbliver tro mod det borgerligt-demokratiske projekt. Det mest markante eksempel på denne splittelse mellem kapitalistiske fraktioner er polariseringen mellem trumpismen (som har taget Det Republikanske Parti med storm) og Det Demokratiske Parti i USA.

Udbredelsen af hyper-individualistisk neoliberalt samvær kombineret med højreekstremismens brug af sociale netværk og nu også kunstig intelligens (AI) fremmer yderligere afpolitisering, opsplitning af arbejderklassen og konservatisme. Digitale teknologier bidrager ikke kun til at påvirke beskæftigelsen og organiseringen af lønmodtagere, men også til at fordybe underordningen og tilpasningen, hvis ikke den direkte reduktion, af de små og mellemstore landbrugere, der betragtes som verdens primære fødevarereproducenter. Dagens neoliberale kapitalisme introducerer digitale enheder og algoritmer som nye produktive kræfter, hvilket giver anledning til fremkomsten af arbejde på digitale platforme – undertiden kaldet uberisering, som allerede beskæftiger mere end 200 millioner arbejdere – og til forskellige sociale relationer, der udelukkende formidles af markedet.

På den anden side kaster systemet, ved fortsat at angribe det, der er tilbage af velfærdsstaterne, og påtvinge industri- og servicearbejdere og især pleje- og social reproduktionsarbejde en ekstrem udnyttelse, kvinder, især kvindelige arbejdere og, endnu mere voldsomt, kvinder, der er udsat for racisme (afro-efterkommere, romaer, efterkommere af oprindelige folk, afrikanere og sydasiater i det globale nord), ud i et dilemma mellem at overleve (dårligt) eller kæmpe tilbage. Neoliberalismen holder kvinder i den formelle arbejdsstyrke (i Nord) eller i mindre strukturerede og mere uformelle former (over hele kloden, men især i det globale Syd), hvilket yderligere reducerer lønningerne og indkomsterne for dem, der er i lønarbejde (hvad enten det er i industrien, servicesektoren eller handelen). Ideologien om tilbagevenden til den traditionelle familie, som er en del af den neoliberale model og som er ført til ekstremt af højreekstremistiske fundamentalister, tjener til at pålægge alle arbejdende kvinder opgaven med at passe børn, ældre, syge og handicappede. Denne type arbejde blev tidligere dækket af velfærdsstaten, især i de avancerede kapitalistiske lande, men er nu udsat for brutale nedskæringer.

Dannelsen af geopolitiske blokke har også konsekvenser for seksualpolitikken: USA's allierede som Taiwan og Thailand indfører ægteskab mellem personer af samme køn, mens Kina ruller tidligere fremskridt for LGBTQI+-personer tilbage, og en af USA's fjender som Iran støtter en akse, der er fjendtlig over for seksuel frigørelse (selvom der også er medlemmer af den USA-ledede blok, fra Vatikanet til det saudiske kongerige, der er lige så reaktionære på dette område). Med sociale reproduktionsnetværk i krise, mere i neokoloniale lande end i metropolerne, domesticerer det neoliberale samfund (vender tilbage til familien) og racialiserer (overdrager til ikke-hvide, sorte, indfødte kvinder og indvandrere) omsorgsopgaverne, men tager ikke ansvar for den sociale reproduktion som helhed.

1.3 Den økonomiske og sociale situation

Vi lever stadig under indflydelse af den enorme økonomiske krise, der blev indledt med finanskrisen i 2008, som begyndte året før og udløste en global recession. Den neoliberale kapitalistiske driftsform kan ikke længere garantere væksten, profitten og akkumulationsraterne fra slutningen af 1980'erne og 1990'erne. For det andet ryster den geopolitiske polarisering, forværret af krige og fremkomsten af reaktionær nationalisme – som er blevet enormt forstærket

af Trumps 2.0 – de superinternationaliserede værdikæder, produktionen og den internationale handel.

Den neoliberale globalisering er i krise. Ingen af de store vanskeligheder, som den neoliberale kapitalisme har gennemgået, har dog medført nogen ændring i den finansialiserede karakter – anført af finanskapitalen – der koncentrerer rigdommen på kontiene hos stadig færre virksomheder og individer, mens stadig flere mennesker kastes ud i fattigdom. Selvom det er i krise, fortsætter kapitalen og det neoliberale økonomiske regime med at skabe ulighed mellem lande, regioner og inden for landene. Alene i 2024 har systemet skabt 204 nye milliardærer, mens antallet af mennesker, der lever i fattigdom på mindre end 6,85 dollar om dagen, er uændret siden 1990'erne. I 2023 udvandt den rigeste 1 % af de imperialistiske lande 30 millioner dollars i timen fra de afhængige eller halvkoloniale lande – et resultat, der grundlæggende skyldes det finansielle system, som påtvinger verdens regeringer urimelige tilpasninger, gældsætning, lønnedskæringer, indskrænkninger af sociale rettigheder og kommercialisering af landbruget.

Digitaliseringen af produktions- og forbrugsprocesser, som har været i gang i 30-40 år og var grundlaget for den såkaldte neoliberale omstrukturering af produktionen, intensiveres nu med den accelererede indførelse af AI. Implementeringen af AI er kapitalens satsning på at genvinde profit- og akkumulationsraterne og søge et spring i arbejdsproduktiviteten og profitraterne. Igen vil dette reducere beskæftigelsen, gøre job og arbejdere mere usikre og give Big Tech mere og mere magt.

Ud over deres karakter af recession ryster de neoliberale økonomiske politikker – der er baseret på finansverdens dominerende interesser – levestandarden for de arbejdende masser gennem gældsætningen af arbejdende mennesker og de afhængige lande over for de store imperialistiske private banker eller IMF og Verdensbanken. Forhøjelsen af rentesatserne for at bekæmpe inflationen øger statsgælden og den private gæld og skaber betingelser for nye kriser med misligholdelse af gæld, som allerede er brudt ud i Sri Lanka, Ghana og Zambia eller i sidste øjeblik er blevet undgået gennem nødlån fra IMF og Kina til snesevis af lande som Argentina, Nigeria, Pakistan, Egypten, Kenya, Bangladesh og Tunesien. Virksomhedernes uhæmmede søgen efter »krisebeskyttelse« (dvs. opretholdelse af overskud) tilskynder til finansiell spekulation. Denne spekulation truer systemet med bølger af konkurser, som i 2008.

II/ Højreekstremister udfordrer de »neoliberale demokratier«, arbejderne og de undertrykte

Siden depressionen efter 2008, men mere tydeligt siden 2016 (Brexit og Trumps første sejr), har nye højreekstremistiske kræfter vundet frem i stater og samfund. Deres globale fortrop er i dag den folkemorderiske Benjamin Netanyahu og hans racistiske koloniale bosætter-rolle i Mellemøsten. Ud over sin voksende styrke i Europa, Asien og Latinamerika truer højreekstremismen USA og verden med Trumps tilbagevenden til Det Hvide Hus.

Højreekstremisterne i det 21. århundrede er blevet styrket og mangedoblet med valgsejre og derefter med indvandringsfjendtlige foranstaltninger og begrænsninger af frihedsrettigheder og sociale rettigheder. De præsenterer sig selv som 'antisystemiske' (imod politiske systemer, som de hyklerisk identificerer med forværrede levevilkår, korruption og usikkerhed), selvom de slet ikke er det. De er det ultimative udtryk for forsvaret af kapitalismen i dens nuværende fase. For at sikre gennemførelsen af deres ultraliberale politikker eller, i nogle tilfælde af fremmedfjendsk nationalisme, bruger de reaktionære traditionalistiske fortællinger og den mest voldelige racisme, normalt i fundamentalistiske religiøse forklædninger – pinsekristendom i USA og Brasilien, hinduisme i Indien, islamisme i Pakistan, Afghanistan og Iran.

De udnytter deres omfattende og tidlige erfaring med brugen af stadig større og uregulerede sociale netværk til at erklære krig mod arbejdstagernes rettigheder i almindelighed, men især mod indvandreres, kvinders, LGBTQIA+-personers, handicappedes, interne etniske eller religiøse minoriteters (eller majoriteters) og racebaserede befolkningsgruppers rettigheder i almindelighed samt miljøaktivister. Med deres videnskabelige benægtelse af alle slags og deres brug af konspirationsteorier er de i åben krig mod miljøbevægelser og alle, der tror på klimaforandringer.

Ligesom deres klassiske nazistiske forfædre er de i bund og grund racistiske over for forskellige etniske grupper – såsom anden-, tredje- og fjerdegenerationsindvandrere i Europa og sorte, asiatiske, arabiske og latinoamerikanske befolkningsgrupper i USA – og ofte særligt voldelige over for de seneste bølger af indvandrere, som de giver skylden for problemer med beskæftigelse og usikkerhed. I Sydøstasien er den 'udvalgte fjende' minoriteter af en anden religion end den dominerende, som f.eks. Modi – med landets 200 millioner muslimer.

Selvom den yderste højrefløj, der er ved magten i dag, ikke har tendens til at etablere klassiske fascistiske regimer efter 1930'ernes model, har de højreekstreme regeringer i Indien, Tyrkiet, Ungarn og andre lande i årevis formået at kombinere de tilsyneladende former for borgerlig demokrati med effektiv undertrykkelse af uafhængige medier, oppositionspartier og bevægelser samt kritiske intellektuelle. Denne tendens er i tiltagende. Ruslands krig mod Ukraine har ført til en hård nedkæmpelse af antikrigs-stemmer og dissidenter i almindelighed. Undertrykkelsen er også rettet mod seksuel og kønsmæssig afvigelse, idet love mod 'homoseksuel propaganda' bliver mere brutale og vedtages i andre lande – mens det rum, der var åbnet for LGBTQI-samfund i lande som Indonesien og Tyrkiet, for nylig er blevet lukket. I Israel fordømmer den neofascistiske regering al modstand mod den folkemorderiske krig mod Gaza som »antisemitisk« og undertrykker den derfor. De pro-israelske regeringer i Nordamerika og Europa fører lignende kampagner.

Denne kombination af ekstrem neoliberalisme med fundamentalistisk traditionalisme og racisme er dybt funktionel for det kapitalistiske system: Den er udtryk for brede borgerlige fraktioner i Nord og Syds søgen efter en 'tilbagekridt' økonomisk-politisk og ideologisk vej ud af systemets strukturelle krise. Disse kapitalister støtter dem, der lover at indføre et autoritært styre, ødelægge rettigheder (naturligvis enhver rest af en social velfærdsstat), sende kvinder tilbage til hjemmet (dvs. til simpel reproduktion af arbejdskraft), skubbe racialiserede mennesker og LGBTQIA+-personer tilbage til den mest brutale undertrykkelse og usynlighed, udvise migranter og deres efterkommere, kontrollere massbevægelser med jernhånd og påtvinge brutale tilpasninger og ekspropriationer, især af det, der er tilbage af bønder og kommunale samfund. Alt dette for at opnå et superudnyttet flertalssamfund, ideelt set uden konflikter, hvor kapitalen kan genvinde sine tabte profit- og akkumuleringsrater.

Fremkomsten og fremskridtet af denne konstellation af radikale højrekræfter er resultatet af årtiers krise i de (neoliberale) demokratier og deres institutioner (herunder alle traditionelle partier, også 'venstrefløjspartier', som har administreret stater under neoliberalisme). Disse regeringer og regimer, der har forpligtet sig til neoliberalisme, har øget uligheden, korruptionen og usikkerheden samt elendighed, krige og klimakatastrofer – hvilket tilskynder til migration fra syd til nord. De har givet utilfredsstillende svar på arbejdernes og befolkningens ønsker. På denne måde har de hjulpet den ejendomsbesiddende middelklasse, de privilegerede lønmodtagergrupper (kontoransatte) og endda nogle dele af de mest sårbare klasser til at vende sig til autoritære alternativer.

Den nye ekstreme højrefløj er det komplekse resultat af opløsningen af det sociale væv, som 40 års neoliberalisme har påført, af de fattige samfundsgruppers desperation over den forværrede

krise siden 2008, kombineret med (1) fiaskoen for den 'progressive neoliberale' højrefløj og de 'alternative' repræsenteret af socialdemokratiene (social-liberalisme og 'progressivisme' i Syd og Øst) for at bremse fattigdom, jobusikkerhed, usikkerhed over for kriminalitet og (2) den generelle mangel på folkelige revolutionære alternativer, der tilbyder en radikalt anderledes vej ud.

Højreekstremister kan være særligt snedige, når de præsenterer en 'moderniseret' politik på køns- og seksualitetsområdet og hævder et nyt engagement i kvinders emancipation og tolerance over for LGBTQI+-personer, samtidig med at de voldsomt angriber nogle af de mest sårbare grupper. Transpersoner er de vigtigste mål for højreekstremisterne, for eksempel de amerikanske republikanere, Bolsonaro og Milei, mens forældrerettigheder og adoptionsrettigheder for par af samme køn er under samordnet angreb fra blandt andet Melonis regering i Italien. Modstand mod disse angreb skal være en integreret del af solidariteten mod højreekstremisterne. Denne situation stiller Fjerde Internationale over for opgaven at kæmpe på alle fronter mod højreekstremisme, autoritarisme og traditionel nyfascisme, men også mod den neoliberale og reaktionære politik, der har skabt dem og fortsat præger dem.

III/ Arbejderne, de undertrykte grupper og verdens befolkning reagerede med mobiliseringer. Og nu?

I dette århundrede har vi oplevet mindst tre bølger af demokratiske og anti-neoliberale kampe (århundredskiftet, 2011 og 2019-2020), en fornyet kvindebevægelse, den antiracistiske bevægelse, der opstod i USA, og en konstellation af kampe for klimaretfærdighed over hele kloden. Disse betydningsfulde kampe har imidlertid objektivt set ikke kun konfronteret den neoliberale kapitalisme og dens regeringer, men også dilemmaerne ved den strukturelle omorganisering af arbejdslivet.

Arbejderklassen i bred forstand (lønmodtagere) forbereder sig i øjeblikket på at møde virkningerne af kunstig intelligens (som modstanden i den amerikanske manuskriptforfatter- og skuespillerstrejke har vist). Den er fortsat en livlig og talstærk kraft – store industrikomplekser med titusinder til hundreder af tusinder af arbejdere i Kina og Sydøstasien. I lyset af den industrielle arbejderklassens tab af social indflydelse i store dele af den avancerede kapitalistiske verden er de undertrykte sektorer, ungdommen og de nye lag af prekære arbejdere imidlertid endnu ikke organiseret på permanent basis og har generelt svært ved at forene sig med den svækkede fagbevægelse. Samtidig er de traditionelle måder at organisere fagforeninger på ikke i stand til at imødekomme nutidens prekariats behov.

For deres del modstår bønderne i Afrika, Sydøstasien (Indien og Pakistan) og Latinamerika modigt den imperialistiske agroindustri's invasion. Oprindelige folk, der udgør 10 % af verdens befolkning, modstår kapitalens fremmarch på deres territorier og forsvarer de fælles goder, der er afgørende for hele menneskeheden. Det arabiske forårs nederlag, tragedien i Syrien og nu zionismens ekspansionistiske fremmarch vil forsinke og yderligere forsinke modstandsdygtigheden hos befolkningerne i Mellemøsten. Trods dette har vi været vidne til det heroiske oprør blandt kvinder og piger i Iran.

Efter krisen i 2008 opstod der igen massemobiliseringer over hele verden: Det Arabiske Forår, Occupy Wall Street, Plaza del Sol i Madrid, Taksim i Istanbul, juni 2013 i Brasilien, Nuit Debout og de gule veste i Frankrig, mobiliseringer i Buenos Aires, Hongkong, Santiago og Bangkok. En anden bølge af oprør og eksplosioner kom mellem 2018 og 2019, afbrudt af pandemien: det antiracistiske oprør i USA og Storbritannien med George Floyds død, kvindemobiliseringer i mange dele af verden, oprør mod autokratiske regimer som i Hviderusland (2020) og en

massemobilisering af indiske bønder, der sejrede i 2021. I 2019 var der demonstrationer, strejker og folkelige oprør i mere end hundrede lande: I seks tilfælde blev regeringerne væltet, og i to tilfælde blev deres sammensætning fuldstændig ændret ved udskiftning af alle ministre.

I kølvandet på pandemien skiller de tre måneders modstand i Frankrig mod Macrons pensionsreform og arbejderne og de studerendes folkelige oprør i Kina, der bidrog til at besejre KKP's repressive Zero Covid-politik, sig ud. I USA fortsætter fagforeningsdannelsen og kampen i de nye produktionsgrene (Starbucks, Amazon, FedEx) med fremkomsten af nye antibureaukratiske processer blandt de menige medlemmer og strejker blandt arbejdere i uddannelses- og sundhedssektoren. I 2022 og 2023 vil de betydningsfulde strejker blandt Hollywood-manuskriptforfattere og skuespillere være fremtrædende, ud over den historiske og indtil videre sejrende strejke blandt arbejderne hos de tre store bilproducenter i landet.

Selvfølgelig er det nuværende styrkeforhold slet ikke offensivt, som det heller ikke var under pandemien – som dog banede vejen for Black Lives Matter, der var så afgørende for Trumps nederlag i 2020, og for den franske strejke mod pensionsreformen – som er så vigtig for at forklare den franske venstrefløjs bemærkelsesværdige valgresultat i 2024. At påpege, korrekt, at den forrige bølge af kampe er aftaget, og at den voksende højreekstremisme er en farlig og fundamental fjende i dag (korrekte udsagn), kan ikke føre os til den konklusion, at de udbyttede og undertrykte i verden er besejret og knust på lang sigt. På den anden side betyder det ikke, at vi er i en offensiv eller revolutionær situation, at vi ikke er historisk besejret. Ud over 'offensivisme' og defeatistisk impressionisme findes der et realistisk håb om, at de udbyttede og undertrykte kan fortsætte med at modstå kapitalen og dens ondskab og kæmpe for deres overlevelse og bedre levevilkår midt i krige, klimatiske omvæltninger og tilpasningsplaner, om end under nye organisationsformer og med større vanskeligheder end tidligere.

IV/ En æra med krig og hurtige geopolitiske forandringer. I retning af en omdannelse af verdensordenen

Konfrontationen mellem USA, den dominerende imperialisme, og Kina, en fremvoksende imperialisme, dominerer den internationale geopolitiske situation. Et særligt træk ved denne konflikt er den høje grad af økonomisk afhængighed mellem de to, en arv fra den neolibérale globalisering. Globaliseringen, som vi kendte den indtil 2008, eksisterer ikke længere, men det gør af-globaliseringen heller ikke. Geopolitiske konflikter er et symptom på denne strukturelle krise, og også her bevæger vi os ind på ukendt territorium.

Den uorden, der er under opsejling, gør verden meget mere konfliktfyldt og farlig. For få år siden forværredes ustabiliteten og det tilsyneladende geopolitiske kaos med Trump 1.0-administrationen og dens fokus på den økonomiske krig med Kina. Men det tog et første kvalitativt spring med Putins Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 og et andet spring fremad med den krig, der blev provokeret af israelsk ekspansionisme, åbent støttet af USA og mindre åbent af den europæiske imperialisme. Situationen er eskaleret med styrkelsen af NATO som svar på Putin og den finansielle og militære støtte fra USA til Netanyahu's mål om at omtegne grænserne i hele Mellemøsten. Således tjener krigsindustrien milliarder af dollars på bekostning af hundreder af tusinder af menneskers blod.

På trods af sin rolle i NATO, sin ledelse og sin støtte til Israels imperialistiske krig er der en relativ svækkelse af USA's herredømme set fra et historisk perspektiv – og der er intet farligere end en udfordret hegemoni – fordi USA nu har økonomiske og geopolitiske konkurrenter. Nye imperialistiske kræfter gør sig gældende, såsom Rusland, eller opstår i mindre krigslignende

former, såsom Kina. Det er en uafbrudt omdannelse i en global sammenhæng præget af enorm ustabilitet, hvor intet er konsolideret. Under alle omstændigheder eksisterer den unipolære blok under amerikansk ledelse (efter Sovjetunionens sammenbrud) ikke længere. Indien søger at markere sig som en regional (eller i det mindste subimperialistisk) magt ved at spille et dobbeltspil: Det opretholder en politisk alliance med USA og en rivalisering med Kina, men plejer et intenst samarbejde med Rusland på det økonomiske (olie) og teknologiske (krigsindustri) område og deltager i BRICS.

4.1. Krige og geopolitiske spændinger tager til.

Vi er vidne til en spredning og intensivering af alle former for krige: borgerkrige, inter-imperialistiske krige, spændinger og imperialistiske kolonikrige (som f.eks. Israels i nabolandet). Krigstrommerne lyder i Europa og i de dele af Mellemøsten, der endnu ikke er berørt af Israels ekspansionisme. I Østasien vokser de geopolitiske spændinger, og Kinas krav på Det Sydkinesiske Hav tilsidesætter andre nationers maritime rettigheder. De militære spændinger på den koreanske halvø, i Taiwanstrædet og i Det Sydkinesiske Hav er fortsat og endda forværret. Det ser ud til, at Kina ikke ønsker, at der bryder krig ud i disse tre regioner. Vi kan dog naturligvis ikke udelukke, at uventede begivenheder – herunder den drastiske ændring i den indenlandske situation i Kina – kan føre til, at de militære spændinger bliver for ekstreme og endda resulterer i en regional krig. Kina fremskynder sin militære oprustning ved at udvide sin flåde og udstationere styrker i det ydre rum for at konkurrere med USA og Japan. Det har bevidst provokeret især filippinske skibe som led i en politik, der indirekte trodser USA.

USA sigter mod at bevare sin militære dominans over den strategisk vigtige region og inddæmme Kina. I en let vending i forhold til præsident Dutertes kurs har den filippinske regering under Marcos Jr. nærmet sig USA. Det er presserende at demilitarisere Det Sydkinesiske Hav. Da USA ikke længere er i stand til at styrke sin militære tilstedeværelse i Østasien, har Japan delvist overtaget den militære rolle, som USA spillede, ved hurtigt at øge sine militærudgifter, styrke sine våbenarsenaler, militarisere Nansei-øgruppen fra det sydvestlige Kyushu til det nordlige Taiwan og fremme integrationen af de japanske og amerikanske væbnede styrker. Denne situation er et resultat af pres fra den amerikanske imperialisme og den japanske imperialismes ønske om en mere potent militærstyrke til at forsvare sine interesser i Øst- og Sydøstasien.

Siden begyndelsen af 2024 er spændingerne mellem Nord- og Sydkorea igen eskaleret efter en periode med dialog. Nordkorea har ophævet den inter-koreanske aftale fra 2018 om at mindske spændingerne og ændrede i oktober 2024 sin forfatning for at betegne Sydkorea som en fjendtlig stat. Nord- og Sydkoreas regeringer, støttet af Kina og USA, indtager en konfrontatorisk hård linje. Den nukleare trussel bliver mere konkret. Der er allerede fire lokaliserede nukleare brændpunkter. Det ene ligger i Mellemøsten: Israel. De tre andre ligger i Eurasien: Ukraine og Rusland i Europa, Indien og Pakistan samt den koreanske halvø. Det sidste er det eneste, der er aktivt. Det nordkoreanske regime tester og affyrer regelmæssigt missiler i et område, hvor den amerikanske flåde er stationeret, og hvor det største amerikanske basekompleks i udlandet ligger (i Japan, især på øen Okinawa).

4.2. USA: Den kriseramte hegemon forsøger at genvinde sin position

Fremkomsten af rivaler har ikke ændret på USA's status som det rigeste og militært mest magtfulde land med en hidtil uset krigsmagt og et borgerskab, der er fast overbevist om sin »historiske mission« om at dominere planeten for enhver pris og derfor føre krig for at bevare sit

herredømme. Det er nemlig Uncle Sam, der fortsat har det sidste ord i den vestlige imperialistiske 'kollektivitet'. Pointen er, at selv om USA er uovervindelig med tvang, har landet som aldrig før (i hvert fald siden Vietnamkrigen) et alvorligt problem: Et imperialistisk hegemoni kan, som alle hegemonier, kun opretholdes, hvis den også overbeviser sine allierede og sin egen befolkning. USA har alvorlige problemer med sin eksterne legitimitet, men også, hvad der er mere alvorligt, med sin interne legitimitet, elementer, der ikke eksisterede i den forrige periode med formodet 'unipolaritet' og 'krig mod terror' i 1990'erne. Dens erhvervs-, bureaukratiske og politiske elite er mere splittet end nogensinde over projektet om indenlandsk dominans. Den amerikanske kapital må nu tackle den indviklede opgave at opløse de værdikæder, der i de seneste 40 år har bundet den amerikanske økonomi tæt sammen med Kinas.

Ud over sin relative økonomiske tilbagegang er USA et borgerligt-demokratisk samfund og regime, der har været i åben krise, siden Tea Party og Trump overtog kontrollen med Det Republikanske Parti indefra – med ambitioner om at ændre reglerne i verdens ældste borgerlige demokrati – og polariseringen blev forstærket. Denne krise har tendens til at blive yderligere forværret, idet Trump i Det Hvide Hus bidrager til at svække det engang så almægtige »Amerika«, som vil blive udsat for angreb mellem den udøvende magt, Kongressen og retsvæsenet, der kan skade landets globale mål.

USA har arbejdet på at afkoble sin økonomi fra Kinas, men bortset fra den avancerede teknologisektor er det umuligt at afskære de globale forsyningskæder, hvor Kina har spillet en nøglerolle. USA har derfor intet andet valg end at fortsætte med at konkurrere (og indføre sanktioner) i højteknologisektoren og engagere sig i militær rivalisering, samtidig med at det forbliver økonomisk afhængigt.

4.3. Kinas karakter i dag

Karakteren af Kinas »store spring« i de sidste 30 år er kapitalistisk. Som arvtager til en stor social revolution og en vending mod genopbygning fra 1980'erne og frem, der var afgørende for den neoliberale omlægning af verden (gennemført i samarbejde med USA og dets allierede), har den fremvoksende kinesiske imperialisme, som alle imperialismes, særlige kendetegn. En statslig kapitalisme centreret om det kinesiske kommunistparti (KKP) og de væbnede styrker (Folkets Befrielseshær, PLA) er central: en udviklingskapitalisme med åbenlyse udviklingspolitikker, hvor de fleste store virksomheder er joint ventures mellem statsejede eller statskontrollerede virksomheder og private virksomheder.

Partistaten kontrollerer ikke alt i økonomien. Der er ingen central planlægning, som der var i Sovjetunionen. Den kinesiske kapitalistiske økonomiske model skal også opfylde markeds kræftens krav, som bestemmer regeringens handlinger. Med andre ord påvirker de de politikker, der planlægges og gennemføres. Planlægningen finder derfor sted i et samspil mellem statsinitierede planlægningspolitikker og markedsinteresser og -handling, herunder det frie marked på nationalt og internationalt plan, herunder dets bevægelser uden for statens kontrol.

Kinas fremvoksende imperialisme er naturligvis stadig under udvikling. Siden begyndelsen af dette århundrede er Kinas kapitaleksport vokset betydeligt, indtil den stabiliserede sig i 2016. Direkte investeringer i den kinesiske økonomi er derimod faldet siden 2020 på grund af geopolitiske usikkerheder. Siden 2022 har Kina således været en nettoeksportør af kapital (det eksporterer mere kapital, end det importerer). Kinesiske virksomheder har erhvervet store andele i energi-, minedrift- og infrastrukturvirksomheder i neokoloniale lande (Sydøstasien, Centralasien, Afrika og Latinamerika), og dragen er blevet verdens største patentregistrant. Kina investerer mere og mere

i våben og advarer med stadig større heftighed om, at der er en grænse (eller flere grænser) – Taiwan og Det Sydkinesiske Hav – som rivaler og svagere stater ikke må overskride.

Kina har endnu ikke invaderet eller koloniseret et andet land efter europæisk eller amerikansk model, selv om landets politik over for Xinjiang er kolonialistisk. I dag er Kina den førende ikke-vestlige magt, der udnytter Afrikas rigdomme. Kinesiske kreditorer ejer 12 procent af Afrikas samlede udlandsgæld. Kina er allerede den førende handelspartner for næsten alle latinamerikanske lande og en stor investor (energisektoren). Det bruger sin økonomiske magt til at påtvinge ulige handelsvilkår gennem lån med naturressourcer som sikkerhed, handelsaftaler eller investeringer i udvindingsindustrien og infrastruktur.

4.4. Det imperialistiske Rusland

Dagens Rusland er den stat, der er opstået efter den massive ødelæggelse af det tidligere Sovjetunionens fundament og den kaotiske, decentraliserede genopbygning, der fandt sted, baseret på bureaukraters, der blev oligarker, overtagelse af gamle og nye virksomheder. Ved århundredeskiftet udtænkte Putin og hans gruppe, der stammede fra de gamle spion- og repressionsvæsener, et projekt til at re-centralisere den russiske kapitalisme ved hjælp af bonapartistiske relationer mellem oligarker og en 21. århundrede-version af den gamle national-imperialistiske ideologi om et Større Rusland. Denne ideologi blev det vigtigste instrument til at genoprette den russiske kapitalisme i konkurrencen med andre imperialismer og til kvalitativt at øge undertrykkelsen af befolkningerne i Føderationen, herunder det russiske folk. Putins regimes ultra-undertrykkende karakter kunne udvikle sig i retning af fascisme.

Den russiske invasion af Ukraine havde været under forberedelse i årevis. Den var en del af en stor plan om at genoprette det russiske imperium inden for det stalinistiske Sovjetunionens grænser, men med det tsaristiske imperium som referencepunkt. For Putin var Ukraines eksistens intet andet end en anomali, som Lenin havde skylden for. For Putin skal Ukraine bringes tilbage i den russiske fold. Den militære besættelse af Donbas, Luhansk og Krim i 2014 var første fase af invasionen. Den nuværende såkaldte »specialoperation« skulle være hurtig og fortsætte til Kiev, hvor Rusland ønsker at etablere en underordnet regering. Omfanget af den ukrainske modstand, som hverken Putin eller Vesten havde forudset, stoppede Putins krigsmaskine.

4.5. Europa: det gamle kontinent i forfald og konflikt

Den nye globale situation påvirker i høj grad Den Europæiske Union og Europa som helhed. Kontinentet opvarmes dobbelt så meget som resten af kloden, med ekstreme nedbørsmængder, marine hedeølger osv. Den økonomiske krise har ramt regionen hårdt, med en produktivitetsvækst på kun 10 procent siden 2002, sammenlignet med 43 procent i USA, og en dyb krise i bilindustrien. Arbejderbevægelsen er nu i store vanskeligheder, især i Spanien og Italien, hvor venstrefløjen led et betydeligt tilbageslag efter at have styret et system, der ikke længere havde noget at omfordele.

Relativ økonomisk tilbagegang, den strukturelle svækkelse af klassen, kombineret med dårlige erfaringer med såkaldte venstreorienterede regeringer og den voksende migration som følge af krige, klimaforandringer og imperialistiske interventioner forklarer fremvæksten af det yderste højre i de fleste lande, herunder lande som Portugal, Tyskland og de skandinaviske lande, som indtil nu havde virket beskyttede. Det yderste højre er en stadig mere reel trussel.

Opbygningen af en uafhængig politisk arbejderklasse er en langsom proces med forskellige rytmer i forskellige lande. Arbejderklassen har dog stadig en betydelig kapacitet til at gribe ind, som vi så i Frankrig med pensionsbevægelsen og Den Nye Folkefront eller i Storbritannien med reaktionen på de racistiske optøjer og mod folkemordet i Palæstina.

4.6. Generel ustabilitet

Bomber og droner dræber i Palæstina, Libanon, Sudan, Yemen og den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo. Derudover ser vi skjulte borgerkrige, som f.eks. den konstante kamp mellem latinamerikanske stater og kriminelle organisationer og disse mod befolkningen, som det ses i Mexico, Brasilien og Ecuador.

I det urolige og truende Mellemøsten var sammenbruddet af det forhadte regime under Bashar al-Assad en vigtig begivenhed. Et halvt århundrede med blodtørstigt diktatur er kommet til en ende. Regimets fald blev ikke opnået gennem massemobiliseringer, men gennem en militær operation ledet af en radikal islamistisk fraktion. Det syriske folks ønske om frihed og den modstand, der har været opbygget siden begyndelsen af det syriske oprør, har dog spillet en vigtig rolle. Afslutningen på Assad-æraen har været en lettelse for millioner af syrere. Endelig er der muligheder for sociale, feministiske og demokratiske bevægelser til at organisere sig nedefra. Men dette håb ledsages af en dyb mistillid til den reaktionære karakter af den herskende gruppe, Hayat Tahrir al-Sham.

Tyrkiet griber også ind gennem den syriske nationale hær ud fra en subimperialistisk ambition om at udnytte landets genopbygning, men frem for alt for at sætte en stopper for den kurdiske autonome administration i det nordlige og østlige Syrien, i Rojava-regionen ved grænsen til Tyrkiet. Paradoksalt nok kæmper de syriske kurdere, støttet af Washington og Tel Aviv (for at forsvare deres interesser), for at opretholde deres selvbestemmelsesproces og deres administrative strukturer med alle tilgængelige midler, både gennem diplomati og våben.

I Sydøstasien opretholder Indien sin nukleare rivalisering med Pakistan. Nordkorea har øget sin militære, politiske og økonomiske afhængighed af Rusland, leverer våben og ammunition til russiske styrker og sender tropper til slagmarkerne i Ukraine. Til gengæld samarbejder Rusland med Nordkorea om overførsel af teknologi til udvikling af atomvåben.

I Myanmar vokser modstanden mod militærjuntaen og har opnået betydelige militære og diplomatiske fremskridt. Et militært nederlag for juntaen er muligt. Selvom Kina gav juntaen afgørende støtte efter 2021, indtager det en pragmatisk holdning. Hvis juntaen ikke kan garantere beskyttelsen af kinesiske investeringer, vil Beijing være villig til at samarbejde med en myndighed, der kan.

Denne konfliktsituation fremmer geoøkonomien og geopolitikken i Afrika, hvor Rusland konkurrerer økonomisk og militært med Frankrig og USA, især i de tidligere fransktalende kolonier i Vestafrika. Af denne grund forsætter Kina med at forsøge at øge sin økonomiske indflydelse i alle dele af det afrikanske kontinent, Latinamerika og Caribien.

Efter fyrre års neoliberal globalisering er de halvkoloniale lande fortsat præget af store uligheder, sult, manglende sociale beskyttelsessystemer, autoritære regeringer, ekspropriationer og blodige sociale konflikter. Den finansielle, produktive, kommercielle og kulturelle internationalisering har imidlertid også medført en pervers udjævning med Nord med hensyn til problemer og politisk polarisering: fremkomsten af den ekstreme højrefløj (Duterte, Bolsonaro, Modi, Milei), kriminelle organisationers magt, klimatiske tragedier (som i Indien, Bangladesh, Filippinerne og Brasilien),

kriser i stats- og politiske systemer, borgerkrige (som i Myanmar, Sudan, Den Demokratiske Republik Congo og Haiti) og krige mellem lande.

Siden begyndelsen af dette århundrede har Sydamerika været skueplads for en række kampe, massedemonstrationer, folkelige oprør, valg af reformistiske regeringer, der er opstået ud af disse kampe, og stor politisk polarisering – fordi ny-udvindinger, rovdrift på naturen, social nedbrydning, ulighed, daglig vold, militarisering og politiske kriser er i vækst, hvilket også giver næring til højreekstreme alternativer. Fra 2018 til 2022 fejede en ny mobiliseringscyklus radikalt over Andeslandene. Modstand, udbrud og sociale kampe – der har kombineret demokratiske og økonomiske krav – på den ene side og den ekstreme højrefløjs fortsatte tilstedeværelse som den centrale fjende på den anden side er smeltet sammen. Valgene kanaliserede ofte disse kampe til fordel for de såkaldte »progressive« regeringer i den anden bølge.

Afrika, en region med 1,2 milliarder mennesker, især Afrika syd for Sahara, er offer for den »ujævne« del af den ulige og kombinerede kapitalistiske udvikling. Verdensbanken anslår, at 87 % af verdens ekstremt fattige vil bo i Afrika i 2030. Afrika er kun ansvarlig for 4 % af de globale CO₂-udledninger, men syv af de ti lande, der er mest sårbare over for klimakatastrofer, ligger i Afrika. Fire års tørke i Afrikas Horn har fordrevet 2,5 millioner mennesker. Kontinentet oplever en bølge af konflikter, hvoraf mange er relateret til nye olie- og gasfund, kapløbet om kontrol og udvinding af sjældne jordarter og andre kritiske mineraler (kobolt, kobber, lithium, platin) til de kulstoffattige teknologier, der er nødvendige for de imperialistiske landes »grønne økonomi«.

Sammen med de tidligere kolonimagter spiller USA, Kina og Rusland en vigtig rolle i udvindingen af rigdomme gennem superudnyttelse og i at puste til konflikter på kontinentet. Regionale krige, kup og borgerkrige fortsætter med at præge deres politiske økonomi. Rusland udnytter kampene i flere afrikanske lande til at udfordre Vestens indflydelse og øge sin egen. En række kup i Vestafrika underminerede den franske neokolonialismes magt, og nye regimer vendte sig til Washingtons konkurrenter for at få militær og økonomisk hjælp.

Pelindaba-traktaten, der trådte i kraft i 2009, gør næsten hele Afrika til en lovlig og anerkendt atomvåbenfri zone. Chagos-øgruppen, herunder øen Diego Garcia (DG), er netop blevet accepteret som en del af Mauritius, selv om USA stadig har en militærbase der. Derfor skal Det Internationale Atomenergiagentur overvåge DG (som har underskrevet aftaler med traktatens medlemmer) for at sikre, at der ikke findes atomvåben på amerikanske fly, i lagre eller i transit. Den Afrikanske Kommission for Atomenergi bør også have ansvaret for dette, men det skal ske uanset hvad, og Mauritius' regering må acceptere dette.

V/ Fremkomsten af »campisme«

I de senere år har vi desværre set en vækst – og spredning til nye lag – af campisme-ideologien som et udtryk for søgen efter alternativer til kapitalismen. Campisme er et udtryk, der stammer fra ideen om, at der i den kolde krigs tid eksisterede to lejre, der stod over for hinanden på den internationale scene. Campisme er baseret på ideen om, at enhver fjende eller modstander af USA (min fjendes fjende er min ven) er værd at alliere sig med mod den hegemoniske imperialismes »lejr«. Derfor forsvarer de regimerne i Syrien under Bashar al-Assad, i Rusland under Putin, i Nicaragua under Ortega og i Venezuela under Maduro. Ifølge nogle campister er Kina, som helt sikkert er i alvorlig konflikt med USA, ikke kun bedre end fjenden, men også et forbillede for socialismen.

Denne farlige tendens bygger på fordomme og fejlslagne analyser af verden, som ikke længere er bipolar (og 'multipolaritet' er i øvrigt ingen garanti for noget positivt). Den vinder styrke, fordi det er meget lettere at tro på alternativer repræsenteret af reelle stater (selvom de ikke er alternativer) end at tage udfordringen op og opbygge dem nedefra. Derudover udøver Kina en stærk soft power (finansiel og propagandistisk kapacitet) for at overbevise progressive aktivister og intellektuelle over hele verden om sin status som et 'alternativt model'. Forskellige såkaldte kommunistiske organisationer, arvtagere efter resterne af de gamle kommunistpartier, værdsætter især denne skadelige 'lejr-ideologi'. Modstridende nok vokser lejr-tænkningen også blandt dele af ungdommen i Europa og Latinamerika (i det mindste). I nogle lande overtager venstreorienterede organisationer fra den antistalinistiske tradition også denne ideologi. Situationen tvinger os til at gøre en organiseret og vedvarende indsats med propaganda, uddannelse og konkrete handlinger til støtte for ofre for lejrismens tankegang – såsom befolkningerne i Ukraine, Venezuela og Nicaragua.

VI/ De centrale krav i disse tider

Over for det ekstreme højre i Nord og Syd forbliver de udbyttede og undertrykte enhedspolitik, herunder den forenede front, en væsentlig del af vores repertoire, men vi må aldrig forhandle om eller acceptere tabet af vores eller de sociale bevægelser politiske uafhængighed. Som tidligere skal denne kamp mod højreekstremistiske bevægelser prioritere forsvaret af demokratiske rettigheder, såsom retten til at demonstrere og strejke, stemmeretten og ytringsfriheden.

Det er presserende at forsvare rettighederne for racialiserede og stigmatiserede mennesker og aktivister, langt ud over dem, der er mål for angrebene, ved at satse på mobilisering af befolkningen – som i de opmuntrende antiracistiske demonstrationer i England i 2024 – og ikke kun på juridiske strukturer, som alt for ofte svigter i de afgørende øjeblikke, når det gælder om at forsvare retsstaten. For at forstå de dybe rødder til højreekstremismens fremmarch er det på den ene side nødvendigt med en samlet frontpolitik for at besejre dem i valg og kampe og på den anden side at opretholde de økosocialistiske krav, som er de eneste, der kan føre til et strategisk nederlag for kapitalismen.

I autoritære regimer (som Kina, Rusland, Hviderusland, Nicaragua, Syrien, Saudi-Arabien, De Forenede Arabiske Emirater, Iran og de andre kalifater) eller med valgte, men autoritære regeringer (som Tyrkiet, Filippinerne og Argentina) er vores politik en frontal opposition mod herskerne og en total kamp for demokratiske rettigheder. Vi støtter ubetinget oprørere mod diktaturer, som f.eks. i Myanmar og Yemen.

I lyset af den voksende ulighed mellem lande, som det imperialistiske kapitalistiske system påtvinger, og i lyset af krige og protektionistiske konflikter, der kræver millioner af menneskeliv, modsætter Fjerde Internationale sig ubetinget al imperialisme og kolonialisme.

Vi står for selvbestemmelsesretten og fuld uafhængighed for alle de 17 territorier, der stadig er kolonier, såsom Puerto Rico, Amerikansk Samoa, Vestsahara, Fransk Guyana, Martinique, Ny Caledonien og Malvinas. Vi står for en verden, hvor ingen stat eller etnisk gruppe undertrykker eller begrænser andres rettigheder. Den fred, vi foreslår, er egalitær og antikolonial.

I denne sammenhæng er initiativet til at afholde en bred conference for aktivister mod fascisme og imperialisme så hurtigt som muligt af enorm betydning for Internationalen. At støtte og styrke denne idé ved at arbejde for dens realisering gennem regionale eller kontinentale for-konferencer skal være en del af vores handlingsprioriteter på alle kontinenter.

Vi kæmper for afviklingen af alle militære blokke: NATO, CSTO, AUKUS. Vi modsætter os enhver logik om at fordele 'indflydelsessfærer' på bekostning af befolkningen og enhver neoliberal og politisk betingelse for den ydede bistand. Vi modsætter os den kyniske udnyttelse af krigen i Ukraine til at øge militærbudgetterne, som det sker i Europa.

Vi fordømmer nuklear afpresning. Vi fortsætter kampen for verdensafvæbning, for atomvåben og kemiske våben, for en verdensfred, hvor ingen stat påtvinger, invaderer eller undertrykker en anden, dvs. en fred uden koloniserende og kirkegårde for koloniserede folk. Spørgsmålet om oprustning, om det nye våbenkapløb, om atomkraft skal være en obligatorisk del af antikrigsbevægelsernes aktiviteter overalt.

Vi modsætter os direkte den lejrdeologi, der fører til, at Kina og Rusland ses som den »allierede lejr« af de udbyttede og undertrykte mod USA, i en latterlig gentagelse af konfrontationstiden under Sovjetunionen. Spredningen af denne forvrængede opfattelse af den virkelige verden pålægger os den opgave at føre en intens ideologisk og politisk kamp mod lejrpolitik.

I Afrika afviser vi den vestlige imperialistiske fortælling, der under påskud af at genoprette den konstitutionelle orden ønsker at støtte militær intervention for at sikre sine interesser. Vi kæmper for fuldstændig tilbagetrækning af franske militærtropper fra hele regionen, lukning af den amerikanske militærbase Diego Garcia på Mauritius' Chagosøer og de amerikanske og kinesiske baser i Djibouti. Vi kæmper for en afslutning på borgerkrigen i Sudan: Vi afviser indblanding fra De Forenede Arabiske Emirater, som har bevæbnet en af de stridende militære fraktioner. Vi kræver tilbagetrækning af Wagner-gruppens tropper. Vi støtter alle bestræbelser på at erobre befolkningernes politiske og økonomiske suverænitet i retning af en ny og antisystemisk bevægelse for enhed mellem Afrikas lande og folk.

De såkaldte »progressive« regeringer i Latinamerika, med alle deres forskelle i sammensætning, oprindelse og sociale base, er klasseforsonende regeringer, de er ikke vores regeringer, og de er heller ikke de udbyttede og undertrykte regeringer. Vi deltager ikke i dem og skylder dem ikke ubetinget støtte. (Vi henviser ikke til undtagelsestilfælde som i Venezuela og Bolivia i det første årti af dette århundrede, hvor der ikke var nogen direkte repræsentation af borgerskabet i regeringerne, og hvor der på grund af graden af arbejdermobilisering og -organisering var intense konfrontationer med imperialismen og dens økonomiske eliter). Vi forsvare den første type regeringer mod angreb fra højreekstremister og støtter deres progressive tiltag på det demokratiske, socioøkonomiske og finansielle område, hvis sådanne findes. Den konkrete taktik over for hver af dem vil variere afhængigt af styrkeforholdet, deres sammensætning, graden af 'progressivisme' hos hver enkelt og den tillid, som arbejdernes flertal har til dem. I den nuværende situation, med fremgangen for højreekstremisterne i verden, kombinerer vi, ud over at fremme de bedste former for kamp mod fascismen med antifascistiske fronter og enhed i handlingen med deres repræsentanter i bevægelserne, støtte til progressive regeringsforanstaltninger med kravet om, at de arbejder i arbejderklassens og de undertrykte interesse og går fremad. I denne forstand støtter vi kampene mod deres neoliberale og rovdrylsignende foranstaltninger. For alle taktiske varianter er det uundværligt at bevare vores uafhængighed af dem og af de bevægelser og partier, hvor vi agerer.

Vi kæmper for at opfylde grundlæggende krav såsom universel og gratis sundhedspleje, statsgaranteret sundhedsinfrastruktur, anstændige boliger, anstændigt arbejde, lønninger og pensioner, ydelser til dem, der ikke er i stand til at arbejde, og adgang til vand og energi til lave priser.

Vi forsvarer alle berørte kvinders (og mænds) ret til kompensation for omsorgsarbejde (med børn, ældre eller syge) garanteret af statens politikker. Vi kæmper for retten til at beslutte at få børn, for retten til abort og alle præventionsmetoder, for seksualundervisning på alle niveauer, for offentlige daginstitutioner af høj kvalitet, for fuldtidsundervisning af høj kvalitet, for ligeløn, lige jobmuligheder og lige indkomst for mænd og kvinder.

Mod strukturel racisme, der diskriminerer sorte, oprindelige folk og alle racialiserede etniske minoritetsgrupper, især når de er migranter i Nord, foreslår og kæmper vi for anti-diskriminationspolitikker, erstatning for slaveri og jordtyveri samt positiv særbehandling. Vi står sammen med alle migranter mod fremmedhad og udvisningspolitikker. Vi kæmper for at få fjernet alle mure mellem lande og mennesker.

Mod homofobi og transfobi, der angriber LGBTQIA+-samfundet over hele verden, hæver vi vores stemmer for hele retten til at disponere over vores kroppe, som vi finder det rigtigt og ønsker. For fuldt statsborgerskab og rettigheder for homoseksuelle, lesbiske og ikke-binære par, med mulighed for ægteskab, undfangelse og adoption. Vi forsvarer transpersoners rettigheder, kampen mod vold og deres fulde integration i samfundslivet.

Alle disse kampe skal forenes for at besejre den nye fascisme, vælte udbyttings- og undertrykkelsesregimerne og føre til konfrontationen med imperialismen, kolonialismen og kapitalismen i ét ord.

En af vores centrale opgaver på dette stadium er at opmuntre og støtte socio-økologiske kampe og arbejde for at sikre, at antikapitalistiske økologiske krav bliver alle arbejderes og undertrykte gruppers krav. Kun styrken i de udbyttedes og undertrykte bevægelser på stedet kan konfrontere det igangværende klimakollaps og føre menneskeheden mod et økosocialistisk alternativ, som er beskrevet i vores manifest.

Fjerde Internationale kæmper for en verden, hvor ingen stat undertrykker, invaderer eller undertrykker andre, hvor fred mellem ligestillede mulig, med respekt for folks selvbestemmelse. Vi kæmper for en ikke-kolonial, økologisk og økosocialistisk verden, hvor kapitalismens og dens logiks nederlag gør det muligt for alle at være lige i deres forskelligheder. Vi kæmper for en feministisk verden med alle etniciteter og hudfarver, alle seksuelle orienteringer og identiteter, alle trosretninger og alle former for menneskeligt liv i symbiose og balance med naturen.